

ACADEMIE
DE MONTPELLIER

Liberté
Égalité
Fraternité

Concors academic de poesia

OCCITAN

2021

Natura amiga, natura enemiga

Granda secció, Escòla La Costarada, Maneljols - 48

Les élèves, participants au concours, ont parcouru et exploré, grâce à la poésie, le questionnement « Natura amiga, natura enemiga ? », dans toutes les acceptations possibles. Leurs créations font appel à un sens de l'observation et un imaginaire constitutifs d'une culture qui leur est propre ou qu'ils découvrent. Ils viennent ici à notre rencontre, nous entraînant sur les pas de Marcela Delpastre qui avant eux a exploré la nature :

Terra, ses tu plantada per l'eternitat ?

Enraijada dins tas priondors,

saber si tornaràs totjorn trobar la nuech après lo jorn,

I'estiu e la darriera ?

Terre, es-tu plantée là pour l'éternité ?

Enracinée dans tes profondeurs,

qui sait si tu retrouveras toujours la nuit après le jour,

l'été après l'automne ?

Marcela DELPASTRE (Chambarèt, 1925-1998),
Saumes pagans, LIII, 2006

Nous les en remercions.

Avant-propos

Pour la treizième année consécutive, les élèves suivant un enseignement de catalan ou d'occitan dans l'académie de Montpellier, à l'école, au collège ou au lycée, ont été invités par leurs enseignants à participer au concours académique de poésie en langues régionales.

Alors que la crise sanitaire ne nous a pas permis d'honorer les lauréats lors de l'habituelle remise solennelle des prix, en présence des familles, des représentants des établissements et des collectivités territoriales, j'ai tenu à dire, en avant-propos de ce recueil des poèmes lauréats, mon attachement et celui de l'académie de Montpellier à nos langues et cultures régionales.

Je suis convaincue que les langues et les cultures, quelles qu'elles soient, s'enrichissent les unes les autres, les unes au contact des autres.

La transmission aux jeunes générations de nos langues régionales contribue à l'effort commun de construction d'une culture humaniste. Leur enseignement est un levier sur lequel nous devons pouvoir nous appuyer pour aider nos élèves à réussir et à s'approprier les valeurs de cette culture universelle.

Cette année encore, le thème du concours de poésie, « Natura amiga, natura enemiga ? », était en phase avec les interrogations de notre société.

Les professeurs ont su tirer pleinement parti de la didactique de l'écriture poétique, à travers une tâche authentique, riche de sens et de motivation pour les élèves. Quoi de plus efficace, pour jouer avec la langue et la littérature, que de s'essayer à la création poétique à partir d'un questionnement écocitoyen ?

Les productions des élèves ont été remarquables, à la fois par leur nombre, par leur qualité et par la variété de leurs formes poétiques. Elles portent en elles les germes d'une création littéraire vive et foisonnante en occitan et en catalan.

Je félicite tous les élèves participants, et je remercie les enseignants, les membres des jurys et les chargés de mission académique pour l'enseignement des langues régionales pour leur implication.

Merci encore à tous, moltes gràcies, mercé plan.

Sophie BÉJEAN

Rectrice de la région académique Occitanie,
Rectrice de l'académie de Montpellier,
Chancelière des universités

Abans-prepaus

Per la tretzena annada a de reng, los escolans que seguisson un ensenhamant de catalan o d'occitan dins l'acadèmia de Montpelhièr, a l'escola, al collègi o al licèu, son estats convidats per sos ensenhants a participar al concors academic de poesia en occitan e catalan.

Coma la crisi sanitària nos a pas permés d'onorar los laureats, coma de costuma, amb la remesa solemna dels prèmis, en preséncia de las familhas, dels representants dels establessements e de las collectivitats territorialas, m'agrada aicí de dire en abans-tprepaus d'aqueste recuèlh dels poèmas premiats, mon estacament e lo de l'acadèmia de Montpelhièr a nòstras lengas e culturas regionalas.

Soi convencuda que las lengas e las culturas, quinas que sián, s'enriquesisson las unas las autres, las unas al contacte de las autres.

La transmission als joves generacions de nòstras lengas regionalas contribuis a l'esfòrc comun de bastison d'una cultura umanista. Lor ensenhamant es un levador que permetrà a nòstres escolans d'I accedir e de se n'apropiar las valors universalas.

Aqueste an encara, la tematica del concors de poesia, « Natura amiga, natura enemiga ? », s'accordava amb las interrogacions de nòstra societat.

Los professors an sauput tirar grandament partit de la didactica de l'escritura poetica, a travèrs una tasca autentica, rica de sens e de motivacion pels escolans. Què val mai, per jogar amb la lenga e la literatura, que de s'ensajar a la creacion poetica a partir d'un questionament sus un tèma ecociutadan ?

Las produccions dels escolans son estadas remirablas, tant pel nombre coma per la qualitat e per la varietat de las fòrmas poeticas. Pòrtan en elas los grelhs d'una creacion literària viva e abondosa en occitan e en catalan.

Felicitó totes los escolans participants, e mercegi los ensenhants, los membres de la jurada e los encargats de mission academics per l'ensenhamant de las lengas regionalas per lor implicacion.

Mercé encara a totes.

Sophie BÉJEAN

Rectrice de la région académique Occitanie,
Rectrice de l'académie de Montpellier,
Chancelière des universités

Lauréats – Premiats – 2021

Cicle 1 – Ensenhament de lenga viva

1	Poëma collectiu	Mairala	Escòla Publica	Cambieure
2	Poëma collectiu	Mairala	Escòla Publica	Vilafòrt
3	Poëma collectiu	Mairala	Escòla Publica	Vilafòrt

Cicle 1- Cursus Bilingüe

1	Poëma collectiu	Mairala	Escòla Publica La costarada	Maruèjols
---	-----------------	---------	-----------------------------	-----------

Cicle 2 - Cursus bilingüe

1	Léna Gandossi	CE2	Escòla Calandreta Pech Mary	Carcassona
2	Yanis Lutz	CE2	Escòla publica Berthelot	Carcassona
2	Ellyna Bourbon	CP	Escòla Publica La Costarada	Maruèjols
3	Zéphir Crepeau	CE2	Escòla Publica La Costarada	Maruèjols
3	Selen Incedayi		Escòla Mme De Sevigne	Montpelhièr

Cicle 3 - Escòla Cursus bilingüe

1	Lilloue Labérie,	CM2	Escòla Publica Berthelot	Carcassona
1	Salomé Alvaro	6 ^{ena}	Collègi del Bastion	Carcassona
2	Hugo Marque Dezerable	CM2	Escòla Calandreta Pech Mary	Carcassona
2	Amaia Igual-Madueño,	CM2	Escòla Calandreta Pech Mary	Carcassona
3	Charline Gueneret	CM2	Escòla Calandreta Pech Mary	Carcassona
3	Yuna Gebran	CM1	Escòla Calandreta dau chivalet	Montpelhièr

Cicle 3 - Ensenhament de lenga viva

1	Kaya Barbet-Gayrard	6 ^{ena}	Collègi Clemence Royer	Montpelhièr
1	Zoé Brunel	6 ^{ena}	Collègi Olympe de Gouges	Lopian
2	Annaelle Bon	6 ^{ena}	Collègi Ambrussum	Lunèu
2	Ndepe Jessy	6 ^{ena}	Collègi Clemence Royer	Montpelhièr
3	Mathis Privat	6 ^{ena}	Collègi Marcel Pierrel	Maruèjols
Prèmi especial jurada : Poëma collectiu		CM1	Escòla Publica	Banassac-Canihac
Prèmi especial jurada : Poëma collectiu		CM1 CM2	Escòla Publica	Lauraguès

Cicle 4 - Ensenhament de lenga viva

1	Jahel Almeras	5 ^{ena}	Collègi Clemenceau	Montpelhièr
2	Beaudelin Camille	3 ^{ena}	Collègi Joan Jaurès	Mesa
2	Lorianne Escudier	5 ^{ena}	Collègi Paul Dardé	Lodèva
3	Léa Derrioux	4 ^{ena}	Collègi Joan Jaurès	Mesa
3	Charlotte hocquet	3 ^{ena}	Collègi La vallée verte	Vau-Verd
Prèmi especial jurada : Poëma collectiu		5 ^{ena}	Collègi Ambrussum	Lunèu

Cicle 4 - Cursus bilingüe

1	Sarah Benabdellah	5 ^{ena}	Collègi del Bastion	Carcassona
1	Margot Tanneau	4 ^{ena}	Collègi del Bastion	Carcassona
2	Anne Loup Subirats	5 ^{ena}	Collègi del Bastion	Carcassona
3	Yabsra Rascol-Bibes	4 ^{ena}	Collègi del Bastion	Carcassona

Licèu - Lengua viva

1	Théo Tortorici	1 ^{era}	Licèu Clemenceau	Montpelhièr
1	Enora Biffe	TG	Licèu Clemenceau	Montpelhièr
2	Margòt Lisabeaut	1 ^{era}	Licèu Teofile Rossel	Sanch Eli D'Apchièr
3	Jada Laubuge	TG	Licèu Teofile Rossel	Sanch Eli D'Apchièr
3	Seda Arslan	1 ^{era}	Licèu Clemenceau	Montpelhièr

Mairala, Escòla publica, Cambieure - 11

Cicle 1
Ensenhament de lenga viva
Segond prèmi

Jade, Melissa, Adam
Escòla publica de Vilafòrt - 48

*Cicle 1
Ensenhament de lenga viva
Tresen prèmi*

Jade, Stieve, Rox
Escòla publica de Vilafòrt - 48

*Cicle 1
Ensenhament Bilingüe
Primier prèmi*

Nivols negres,
Auratge, belugas
Tron, tornada,
Una mar en colèra,
Revolum,
Aigat.
Enemiga, amiga ?
Neu, freg, calor
Es a tu de decidir
Mas doblida pas se li mancam de respècte,
Iritada pòt venir, mas
Granda totjorn
Alara a nos de la preservar !!

Poëma collectiu MS, GS
Escòla La Costarada, Maruèjols- 48

Nivols blancs,
Amics,
Tèrra roja, redonda,
Umida, odoranta,
Recaufada
Aucèl que siula ...
Aiga blava,
Mar doça,
Iranja lo sèr,
Granda
Amiga totjorn !!

Illustracion, MS, GS Escòla La Costarada, Maruèjols- 48

*Cicle 2
Ensenhament Bilingüe
Primèr premi*

Natura, siás meravilhas e cultura !
Natura, siás sonque dubèrtura !
Generosa, nos ofrisses legumes e fruchas,
E nautres en escambi te fargam de veituras.

Natura, per nos aprene qu'es pas plan
De tota aquela pollucion te balhar,
Nos empègas d'un virús miniatura.
Qué serà la nòstra vida futura ?

*Léna Gandossi, CE2
Calandreta Pech Mary
Carcassona -11*

*Illustracion, Escòla La Costarada,
Maruèjols-48*

*Cicle 2
Ensenhament bilingüe
Segond premí exaequo*

Doas naturas

La primiera natura
es emplenada
de caòs, de venjança
De botelhons pel sòl
Quina vergonha, la pollucion !
i a de tempèstas
i a d'auratge
tota la jornada.

Dins l'autra natura
es perfieît
I a de tot
I a d'arbres de pertot
de camps e d'òrts
de flors
es la tranquillitat
e la relaxacion.

*Yanis Lutz, CE2
Escòla publica Marcellin Berthelot
Carcassona-11*

La passejada dins la natura

Pendent ma passejada,

Vesi lo cat

Ausissi la cascada

Senti los arbres

Tasti la poma

Tòqui los petals de la flor

Natura polida, m'agradas.

Pendent ma passejada,

Vesi las aranhas

Ausissi l'auratge

Senti la pluèja

Tasti los campairòls

Tòqui la sèrpa

Natura malina, m'espaurisses.

Mas Maire Natura t'aimi e per totjorn te vòli protegir.

Ellynna Bourbon, CP
Escola La Costarada
Maruèjols - 48

*Cicle 2
Ensenhament bilingüe
tresen prèmí exaequo*

Al bòrd de la ribièra

Al bòrd de la ribièra,
Tot ennaut dins los arbres
Es aquí que vòli anar.
Los bruches del vent dins las fuèlhas
Vibra coma l'aiga que cola,

Al bòrd de la ribièra
Las domaisèlas volan
La natura es encatada
La natura es meravilhosa.

Al bòrd de la ribièra
Al bòrd del torrent
Es aquí que vòli anar.

Zéphyr Crepeau, CE2
Escòla La Costarada,
Maruèjols - 48

Nos agrada la natura amb los arbres,

Arbres que fan de fruchas,

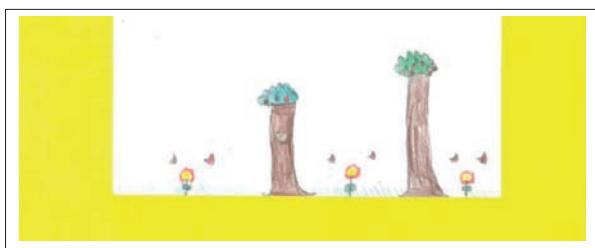
Fruchas deliciosas,

Coma las pomas,

Pomas d'amor.

Nos agrada la natura amb las flors,

Plantas polidas, polidas ....

Selen Incedayi
Escòla Mme de Sevigne,
Montpelhièr - 34

*Cicle 3
Ensenhament de lenga viva
Primièr prèmi exaequo*

L'abelha

Polida abelha

Tu que butinas las flors

A la prima ensolelhada

Ó! Tu abelha tan polida

Abelha tan magestuosa

Amb ta rauba jauna e negra

Tu que dormisses dins ton bornhon

Tu que sortisses a la prima

Per noirir los tieus

Te lèvas cada matin

Kaya Barbet-Gaynard, 6^a

Riscas ta vida

*Collègi Clemence Royer
Montpelhièr - 34*

Lo trabalh complit

Tornas a l'ostal

Per far manjar los abelhons

Es essencial.

Fuòlhas

Sètz una fèsta de colors,
Entre los verds, los jaunes e los bruns,
Pont entre las sasons,
Entre lo cèl e lo sòl,
M'espandissi a vòstra ombra,
M'espandissi contra vòstra doçor
E la patz m'es ofèrta.

*Zoé Brunel, 6^a
Collègi Olympe de Gouges,
Loupian - 34*

*Cicle 3
Ensenhament de lenga viva
Segond prènui exaequo*

Camarga

Dins camarga polida
Quand lo solelh lusís
L'èrba es polida
La flor es florida
Dins la prada, un lapin
Corris, Corris, Corris,
Fins a perdre l'alen
Anem pauròt dins l'èrba polida
Aquí la beatat dels jorns de prima

*Annaëlle Bon, 6^{ena}
Collègi Ambrussum,
Lunèu - 34*

Lo cèrvi blanc

Lo cèrvi blanc
Marcha desesperat
Sus la nèu
Vestit de sa pelissa blanca
Que lo rescalfa del freg de la montanya.
Subran, vei una lutz
E puèi una autra e encara una autra
De milierats coma d'estèlas dins lo cèl
E compren que sa tèrra
Per totjorn a desaparegut.

*Ndepe Jessy, 6^{ena}
Collègi Clemence Royer,
Montpelhièr - 34*

Cicle 3
Ensenhament de lenga viva
Tresen prèmi

Natura amiga
Natura enemiga

La neu tomba del cèl,
Òrt verd que se para de blanc,
Solelh qu'esclaira la natura
En espèrar que l'ivèrn passe,
Roja lo cèl de la tombada de la nuèch
Aurada qu'empòrta tot sus son passatge

Aurada fòla,
Manja tot sus son passatge,
Iritada, la natura es,
Gromèla longament violença ...
A de besonh de se defendre.

E aprèp la tempèsta ven lo calme, suau,
Narcís que corís dins la devèsa,
Escota lo cant del cocut que monta al cèl
Molin que vira al vent,
Intense bonur,
Gardam, gardam lo solelh,
Astruc .

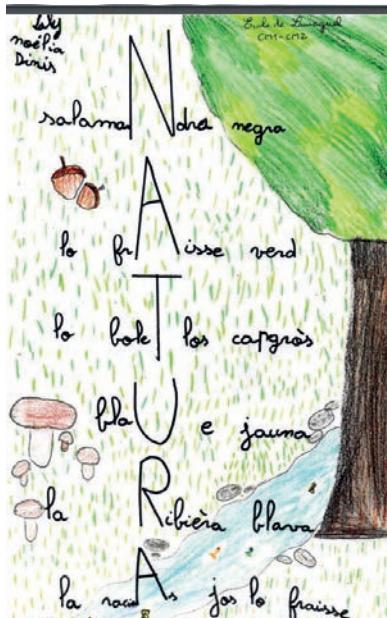
Poëma collectiu, CM1, CM2

Escòla publica Lauragués

*Mathis Privat, 6^e
Collègi Marcel Pierrel,
Maruèjols - 48*

Cicle 3
Ensenhament de lenga viva
Prèmi especial de la jurada

Astruc
Aiga amb tos polits peissonets
Sac d'esquina castanh de marinèr
Trocha longa dins aiga d'Olt,
Rasigas longas del vernhe pitchòt
Un aubespín viu dins lo bosc del lac
Capitarà la natura benlèu dins Banassac-Canilhac.

Poëma collectiu, CM1
Escòla de Banassac-Canilhac - 48

*Cicle 3
Ensenhament Bilingüe
Primèr premi exaequo*

Grana

Grana, grana, ajuda-me
a plantar una flor que
serà polida.

Grana, grana, ajuda-me
a plantar un arbre que
me farà de fruchas.

Grana, grana, ajuda-me
a plantar una vila sens
pollucion, sens desforestacion.

Mercé, mercé de m'ajudar
per far
un monde
amb plan de verdura !

*Lilloue Labérie, CM2
Escòla publica Marcellin Berthelot
Carcassona-11*

Tèrra amiga, Tèrra enemiga

Tèrra amiga,

Tèrra amiga, que fa náisser las flors.
Tèrra amiga, que fa créisser las fuèlhas.
Tèrra amiga, que pòrta las colors.
Tèrra amiga, que pòrta las fruchas.

Tèrra enemiga,

Tèrra enemiga, quand tremòla, espauruga la gent,
Tèrra enemiga, destrusís tot amb los torrents.

Tèrra, siás mon amiga,
Tèrra, siás mon enemiga

*Salomé Alvaro, 6^e
Collègi del Bastion
Carcassona - 11*

*Cicle 3
Cursus bilingüe
Segond prèmi exaequo*

*Illustracion collectiva,
Escòla elementaria La Cantonada,
Bessèges - 30*

Natura, m'encantas a ne dançar !
Abans nautres, te fasiás pas polluir.
Tu, ça-que-la, nos fas encara respirar.
Un auragàn pasmens nos pòt destrusís !
Rainal es un malin per jogar de farças
A son vièlh amic l'òme, que ne ritz pas fòrça.

Amiga de mèl,
Magic ton poder !
Imatge d'un paisatge...
Granda montanha me fas paur !
Amiga o enemiga de nèu ?

Enemiga quand espètan las tempèstas,
Nautres, paures umans sèm pas a la fèsta !
E a la fin, te calmèjas e tòrnas polida.
Mas, sèm nautres que te destrusissèm,
Ignorants e golards que sèm !
Granjas e fruchas, sens aquò pas de vida.
A ! fin finala, sèm tant amics coma enemics.

*Hugo Marque-Dezerable, CM2
Calandreta Pech Mary
Carcassona - 11*

La dobla cara de la Natura

Sens tu, podriá pas viure.
Sens tu, podriá pas sentir.
Amb tu, tot sembla mai polit :
Tas colors, tas odors, totes los sens.
Mon amiga, totjorn aquí,
Totjorn fidèla, totjorn en moviment
De còps cresém que sèm al desèrt.
Un jorn quand me levi lo matin
Comprendi pas çò que se passa
Te siás transformat en un desfís
Pluèja torenciala, lo vent fòl,
D'un còp t'ai vista coma un enemiga.
De còps, pensi que ton costat escur
Es quand m'ocupi pas de tu.

*Amaia Igual-Madueño, CM2
Calandreta Pech Mary
Carcassona - 11*

*Cicle 3
Cursus bilingüe
Tresen prèmii exaequo*

Natura

Natura, natura siás mon amiga ?
I voliá tan crèire, abans,
Amb aquel solelh tan grand
E poderós que n'ai la pel daurada.

Òu ! Mon Dieu, aquestas flors tan palpitantas
Que n'ai las mans tremolantats !

Es normal ? Ne sabi pas res. Degús i respond.
Çò que sabi, es qu'ai encara una question :
- Natura, siás totjorn mon amiga ?

Aqueste còp, cresí malastrosament que non.
Quand te venguèt l'idèa,
De nos portar aquel tiran de virús !
Masqueta, gèl idroalcolic... qu'agradan pas a degús.

Sabi pas çò que t'es passat pel cap, Madama la Natura !
Vòles qu'òm clave totes en desconfigura ?

*Charline Gueneret, CM2
Calandreta Pech Mary
Carcassona - 11*

Amiga e enemiga,

Dins lo cèl, i a de nivols grises e plòu, plòu, plòu
Dins la laca, vesí lo solelh lis
Quand marchi dedins, tot s'escafa
I a una aranha qu'agacha tot

Li disi d'anar veire lo solelh per que tòrne
Mas lo solelh vòl pas, fa lo morre a la plueja,
Un an, un jorn e benlèu que tornarà.

*Illustracion Escòla publica Marcellin Berthelot
Carcassona - 11*

*Yuna Gebran, CM1
Calandreta dau Chivalet,
Montpelhièr - 34*

Manual per far lo mond mai bèl

Cicle 4

*Ensenhament de lenga viva
Prèmi especial jurada*

Per far lo mond mai bèl
Cal manjar de monges verds
Cabussar dins la banhadoira
plena d'amor e d'amistat
d'un grop de peiras mirgalhadas

Per far lo mond mai bèl
Cal furar l'escobilhièr
Trapar lo libre de la natura
crompar de mots e puèi escriure
Lo polít roman de la vida

Per far lo mond mai bèl
Se cal préner per un vèrm
E cò pendent una setmana
per s'en tornar a la terra,
e puèi espelir a la vida

Per far lo mond mai bèl
Cal cosinar de colors
Pasta fargada d'arcolans
esliuç de bata de caval

Puèi en gròs dins lo blau escriure
La vida es polida e lo mond es mai bèl

Tèxt collectiu, 5^{ena}

Collègi Ambrussum, Lunèu - 34

Dins la nèu

Lèu me cargui lo mantèl

Fau l'àngel en gitar lo cèl

Camini entre la nèu amolonada

A ieu m'agradan las moscas blancas

Parpalhons que me tòmban sus la cara

Cèrqui l'agassa negra e blanca

L'ai trapada agacha coma es polida

Ai tanben seguit la cabra misteriosa

Mas tot aquò es benlèu un sòmi bèl

Çaquejà las piadas dins la nèu

E mai se i a pas de solelh

La lutz m'esbleugís

Lo vent me marmusa a l'aurelha

Sa votz suava me rescaufa

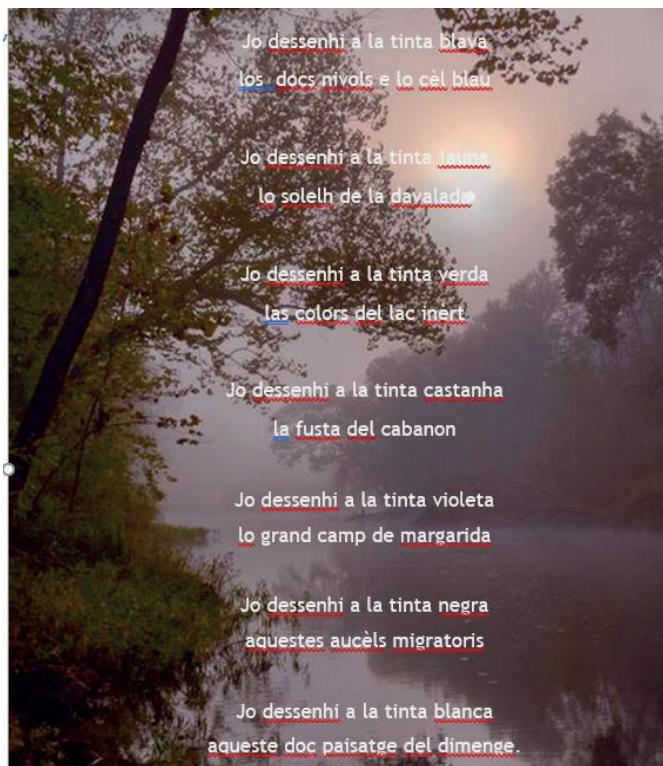
Jahel Almeras, 5^{ena} 4,
Collègi Clemenceau,
Montpelhièr-34

Cicle 4
Ensenhament de lenga viva
Segond prènni exaequo

NATURA

Nòstra amiga qu'encoratja la vida,
Amb tas polidas odors tant frescas,
Ton bestium, tas plantas magicas.
Un jorn, nos ajudas, l'autre nos ensucas.
Repapii lo mal que nos as fach
Amb un virus tant pichòt mas mortal.

*Beaudelin Camille, 3^{ena},
Collègi Joan Jaurès,
Mesa - 34*

*Lorianne Escudier, 5^{ena}
Collègi Paul Dardé,
Lodeva - 34*

*Cicle 4
Ensenhament de lenga viva
Tresen prèmi exaequo*

Natura

Natura noiriguèra
Que respond a nòstra espèra,
Amistosa mas perilhosa
Pot prene la vida
Tant coma la donar.

*Léa Derrieux , 4^{ena}
Collègi Joan Jaurès,
Mesa - 34*

*Illustracion Escola publica Marcellin Berthelot
Carcassona -11*

Aubre, contunharàs a morir en auton,
Venir de mai en mai brun
E non te mostrar mai vestit de tei fuelhas

Aubre, contunharàs de gelar en ivèrn,
Venir de mai en mai blanc
Fins a non te reconèisser ?

Aubre, contunharàs a florir a la prima,
Venir de mai en mai vèrd,
E tornar èstre tu ?

Aubre, contunharàs a lusir en estiu,
Venir de mai en mai ensolehat,
E me protegir de l'ombra ?

*Charlotte Hocquet, 3^{ena}
Collègi La vallée verte, Vau-verd - 30*

*Cicle 4
Cursus bilingüe
Primièr prèmi exaequo*

Respira

Respira

Tu que t'escanas

Respira

Quita la vila

Respira

E crida

Respira

Tu que t'estressas

Respira

E gaita la vida

Respira

Pren consciéncia de las causas

Respira

Vei lo mal en fàcia

Respira

E morís de vergonha !

Gardian del cèl

Tu qu'ès tan polit

Ton innocéncia lusí a travèrs ton agach.

Ton nom es reial,

Tu que protegisses lo cèl,

Quand accèptas l'òme,

Ne devenes l'esclau.

Quand tots jorts son passats

E que tas plumas

S'envòlan dins lo cèl

Susvelha, a son torn,

L'aglon que ven de nàisser,

serà lo grand gardian.

Sarah Benabdellah, 5^{ena}

Collègi del Bastion

Carcassona - 11

Margot Tanneau, 3^{ena}
Collègi del Bastion
Carcassona - 11

*Cicle 4
Cursus bilingüe
Segond prèmi*

NATURA

La natura nos resèrva

Mantunas causas

Marrida e polidas

Salvatjas e delicatas

Quand venon las nívols

La natura plora dels malurs dels òmes

La natura pòt

Aver de costats negatius.

Lo fuòc destrusís los bòsques

L'aiga fa d'aigats

E lo vent de tempèstas.

Illustracion Escòla publica Marcellin Berthelot

Carcassona -11

Anna-Lou Subirats- Fuster, 5^{ena}

Collègi del Bastion

Carcassona - 11

Cicle 4

Cursus bilingüe

Tresen prèmi

La natura e la nèu

Aduèj, nèva força dins
la natura
salvatge que fremís
la nèu
menaça lo vilatge e
lo solelh
clar arriba e fond
la nèu

Yabsra Rascol-Bibes, 4^{ena}

Collègi del Bastion

Carcassona - 11

*Licèu
Ensenhament de lenga viva
Primièr prèmi exaequo*

La nòstra tèrra

Nòstra tèrra que siás lo cèl
Emai l'aiga e totas las bèstias
Que me perdoneis los destrucis
Qu'au provocat
M'as aculhit e m'as fait viure
Mas en retorn ai tot chaplat
Que ton nom siá sanctificat
Que ton regna venga e que
Siá facha enfin ta voluntat
E non pas la dels òmes
Que t'an apoderat

*Théo Tortorici, 1G2,
Licèu Clemenceau,
Montpelhièr - 34*

Ò Sauze grand,

Que tas fuèlhas davalan e trefolisson al vent
Siás a te negar dins tas lagremas vegetalas
Que dises Sauze, al flume que miralha ta pena ?
Que ploras ?
- Plori ma solesa lanhosa
Que mos companhs endolomats
Jos la tustada dels òmes son tombats
Plori la calor que senti encara dins los pès
E a l'acrin de mon èsser
Plori las lagremas que la secarea dessenha
Sus la tèrra que se fendascla
Plori lo fuòc qu'enrabala
d'en pertot mos companhs que creman
Levant sos braces suplicants
que se tòrçon
que cracinèjan dins las flambas
Plori la bèstia que morís
escanada pel plastic que lisa dins sa garganta
Plori la bèstia que morís
De se poder pas aparellhar,
Plori la bèstia que morís
Per dire de noirir la bèstia granda
Plori la mar que monta
e que lèu o ensebelirà .

*Enora Biffe, TG3
Licèu Clemenceau,
Montpelhièr - 34*

*Licèu
Ensenhament de lenga viva
Segond prèmi*

Maire natura

Es l'origina de tot,
De la vida, de la mòrt,
De l'amor e de las lagremas,
Vòstra origina, nòstra origina.

*Margòt Lisabeaut, 1^{era}
Licèu Teofile Rossèl
Sanch Eli D'Apchièr - 48*

Mas los òmes,
Pensan èsser los reis,
Sabon solament destrusir,
Sabon solament anequelir.
Alara maire natura,
Tòrna prene sos dreches,
Es la tempèsta,
Son los tàrra-tremols fins a Alès.

*Il·lustracion Escòla publica Marcellin Berthelot
Carcassona -11*

*Licèu
Ensenhament de lenga viva
Tresen prèmi exaequo*

Aquel darrièr imatge

La bruma blanqueta del matin,
Un cel rosat se desplega,
Descobrissi aquel pichòt mond de sabin,
Jos ma contemplacion embalausida.

Lo fuelhum se metèt a s'estrementir,
Devini la rauba pigalhada,
D'aquesta bèstia que longament m'agachava,
Abans de començar a s'agromelir.

Es dins aquel meteis vam,
Qu'una cara estrangièra s'apundèt a aquela scèna.
L'òme punteja son arma sus l'innocenta bèstia,
Un bruch agut m'arriba a las aurelhas: «BAM» !

*Seda Arslan, 1^{era},
Licèu Clemenceau,
Montpelhièr - 34*

Me sentiguèri agafat pel tapís enneblat,
Mon visatge s'es glaçat,
L'agach linde del cervion que me fixèt,
Foguèt lo darrièr imatge que la natura me daissèt.

Lo temps de las tornas

T'ai donada la sabla
per te ne far un lièch
Amb la sabla as fargat lo beton
T'ai donada l'aiga, doça, e salada
per que t'abeures
e l'as empoisonada

T'ai donats los aubres
per qu'alenes e que te regaudisses
los as nafrats, cremats, copats
Alara, ara, es acabat
lo temps del sòmi
Ara es vengut lo temps
de las tornas
Lo fólzer va tombar
l'aiga va montar
lo solelh va brutlar
e lo vent va bufar
fins que desaparescas
de la susfàcia de la Tèrra

*Jade Laubuge, TGb
Liceu Teofile Rossel
Sanch Eli D'Apchièr - 48*

567 textes *foguèron prepausats per*

Las escòlas : Banassac-Canihac, école publique; Béziers, école Nelson Mandela, Cambieure, école Maternelle publique, Carcassonne, école publique Berthelot ; Carcassonne, Calandreta Pech Mary ; Lauraguel, école Jacques Bernies, Marvejols, école La Coustarade, Montpellier, école Mme De Sévigné, Montpellier Calandreta dau Chivalet, Villefort, école publique.

Los collègis : Carcassonne, Collège le Bastion , Lodève, Collège Paul Darde, Lezignan Les Corbières, collège Joseph Anglade, Loupian, Collège Olympe de Gouge, Lunel, collège Ambrussum ; Marvejols, Collège Marcel Pierrel ; Mèze, Collège Jean Jaurès ; Montpellier, Collège Clémence Royer ; Montpellier, Collège Clémenceau, Vauvert, Collège La vallée verte.

Los liceus : Saint-Chély-d'Apcher, Lycée Théophile Roussel, Montpellier, Lycée Clemenceau.

Los professors : Jean-François Albert, Francis Ascencio, Danielle Audoual, Emeline Bernadel, Laetitia Blanquet, Gensane Boit-Brugel, Béatrice Bringué, Florent Daubin, Marie-Catherine Dufour-Ndiaye, Magali Fraisse, Noémie Giner, Sonia Labat, Catherine Lafaille, Baptiste Lapeyre, Valérie Laurent, Stéphane Lombardo, Mayzoune Clémentine, Mélanie Mazoyer, Benjamin Marc, Precilia Merlin, Miard Nicolas, Paul Perrine, Sylvie Rabier, Barbara Rouquette, Mélanie Teisseyre.

Mercé als membres de la jurada :

- Mme Marie Catherine Dufour, Professeure Formateur Académique
- Mme Labat Sonia, Professeure
- Mme Pattus Sandrine, professeure
- Mme Rouquette Barbara, professeure
- Mme Claire Torreilles, professeure des universités honoraire et chargée de mission pour l'enseignement de l'occitan honoraire
- M. Silvan chabaud, professeur des universités en langue et littérature occitanes à l'université Paul Valéry et poète
- **Coordination :** Christophe Causse, chargé de mission académique pour l'enseignement de l'occitan.

